

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce **J. B.**, narozeného dne X,
bytem X,
zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem,
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. II ze dne 2. 6. 2025, čj. RN-X X X-341-JJA,

takto:

- I. Rozhodnutí č. II České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 6. 2025, čj. RN-X X X-341-JJA, a rozhodnutí č. II České správy sociálního zabezpečení ze dne 29. 4. 2025, čj. 1-2R-29.4.2025 – 426/x x x, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 36.808,2 Kč, k rukám zástupce žalobce JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u žalované dne 19. 3. 2024 na společném formuláři žádost o příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální (dále jen „nařízení vlády“), a též podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“), protože byl usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 3. 2024, čj. 2Nt 3000/2024-35, soudně rehabilitován podle § 33 odst. 2 citovaného zákona, neboť byl nezákonně zbaven osobní svobody v období od 17. 11. 1989 do 21. 11. 1989.
2. Žalovaná **rozhodnutím č. II** uvedeným v záhlaví zamítla námitky žalobce proti rozhodnutí č. II správního orgánu I. stupně ze dne 29. 4. 2025, čj. 1-2R-29.4.2025 – 426/x x x, kterým byla žádost žalobce, týkající se příplatku podle nařízení vlády, zamítnuta. O žádosti o příplatek k důchodu podle zákona o soudní rehabilitaci rozhodla žalovaná stejným způsobem samostatným rozhodnutím č. I.
3. Žalobce následně podal proti rozhodnutím č. I a č. II dvě samostatné žaloby. O žalobě proti nevyhovění žádosti o příplatek k důchodu zákona o soudní rehabilitaci zdejší soud vedl souběžně řízení evidované pod sp. zn. 1 Ad 19/2025, kdy rozsudkem ze dne 30. 1. 2026, čj. 1 Ad 19/2025-75 žalobu zamítl.
4. Předmětem tohoto řízení je žaloba proti zamítnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.
5. Žalovaná v napadeném rozhodnutí v nyní posuzované věci sice uvedla, že příplatek není dávkou důchodového pojištění, nárok na něj je však podmíněn pobíráním důchodu. Z toho žalovaná dovodila, že příplatkem nemá být pouze odškodňována újma sama o sobě, ale újma na výši důchodu, která byla způsobena nezákonným zbavením osobní svobody, v důsledku kterého byla osoba znevýhodněna oproti jiným poživatelům dávek důchodového pojištění proto, že jí bylo znemožněno pracovat. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 18. 5. 2021, čj. 3 Ads 108/2018-29, proto zamítnutí žádosti odůvodnila tím, že žalobce nebyl v důsledku nezákonného zbavení osobní svobody, pro které byl soudně rehabilitován, poškozen na svých právech v oblasti důchodového zabezpečení. Z doloženého osobního listu důchodového pojištění žalobce za období roku 1989 vyplynulo, že v uvedeném roce mu bylo na dobu zaměstnání (dnes doba pojištění) od počátku započteno plných 365 dnů. Nárok na příplatek k důchodu podle nařízení vlády mu tak nevznikl.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce v žalobě s odkazem na citaci § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády tvrdil, že splňuje dané podmínky pro přiznání příplatku k důchodu. K žalovanou odkazovanému rozsudku NSS ze dne 18. 5. 2021, čj. 3 Ads 108/2018-29 žalobce namítl, že jeho případ se kromě jiného od tamní věci odlišuje v tom, že byl prokazatelně zbaven osobní svobody vazbou, a to v předně vymezeném období. Žalobce dále upozornil na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 9. 2024, čj. 64 Ad 9/2024-43, a na tam citovanou judikaturu Ústavního soudu, ve věci žalobce, jemuž žalovaná obdobně odpírala příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., který žalobce na rozdíl od rozsudku NSS, čj. 3 Ads 108/2018-29, považoval ve své věci za přílehlavější. Současně soudu doložil kopii tohoto rozsudku.
7. Úvahy žalované o tom, jak byla, či nebyla v osobním listu důchodového pojištění uvedena doba nezákonného zbavení osobní svobody, nebo zda žadatel byl či nebyl poškozen na svých

důchodových právech, je dle žalobce právně nevýznamná. Žalovaná není oprávněna stanovovat jakákoliv další kritéria nad rámec právní úpravy ani kvůli naprosto nesrovnatelným případům, na které v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázala.

8. Žalobce se domáhal zrušení tohoto rozhodnutí žalované i rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě zopakovala skutkové okolnosti, ze kterých vyřizování žádosti žalobce při ověřování podmínek nároku na příplatek k starobnímu důchodu vycházela. Rozsáhle přitom citovala z rozsudku NSS ze dne 18. 5. 2021, čj. 3 Ads 108/2018-29, na který odkazovala i v napadeném rozhodnutí, jenž dle jejího názoru potvrzoval v napadeném rozhodnutí prezentovaný výklad dotčeného ustanovení. Připomněla, že je „pouze“ v pozici vykonavatele vůle zákonodárné moci. Na jedné straně žalobce tvrdí, že žalovaná není pro přiznání příplatku oprávněna stanovovat jakákoliv další kritéria, na straně druhé ji však nutí, aby přímo porušila zákon. Žalovaná dále ve vyjádření zdůraznila, že se obrátila na odbor sociálního pojištění Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jen „ministerstvo“) s žádostí o vyjádření, zda se ztotožňuje s jejím stanoviskem, které se opírá zejména o výše cit. rozsudek NSS, čj. 3 Ads 108/2018-29, že nárok na příplatek podle dotčeného ustanovení nelze přiznat osobám, které v důsledku věznění nebyly na svých právech v oblasti sociálního zabezpečení jakkoliv poškozeny. S odkazem na e-mailovou komunikaci ze dne 8. 4. 2025 žalovaná dodala, že oslovený odbor s tímto stanoviskem žalované souhlasil.
10. Dále s odkazem na citovanou judikaturu zdůraznila, že příplatek podle § 25 odst. 7 zákona o soudní rehabilitaci představuje pouze alternativu k zápočtu dob podle odst. 5. Nejde o zcela nový nárok, jenž by se měl vztahovat i na osoby, které nemohlo jednání státu v rozporu s demokratickými předpisy v oblasti důchodového zabezpečení jakkoliv poškodit.
11. Žalovaná závěrem uvedla, že v případě, že zdejší soud postaví svůj právní názor proti legitimnímu postupu žalované, který nebyl doposud zpochybněn správními soudy včetně NSS, ani Ústavním soudem, ani ministerstvem, *„pak by měl svůj oponentní právní názor vyjádřit velmi podrobně s jednoznačným konstatováním, jak a podle jakých zákonných předpisů by měla žalovaná v dalším řízení postupovat“*.
12. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Další podání účastníků řízení a postup soudu

13. **Replika:** Žalobce podal dne 25. 8. 2025 soudu repliku. V ní reagoval na odkaz žalované na e-mailovou korespondenci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, kdy doložil, že žalovaná mu k jeho žádosti o zaslání kopie odpovědi ministerstva odpověděla přípisem ze dne 15. 7. 2025, že věc projednala pouze ústně. V tom spatřoval žalobce rozporuplnost a požádal o kopii této korespondence soud.
14. Dále zopakoval svůj názor na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 9. 2024, čj. 64 Ad 9/2024-43. Zákon nestanovuje požadavek, aby nárok na příplatek měly

jen ty osoby, jejichž věznění mělo dopad na jejich pojistné doby. Žalovaná tak zastáváním tohoto názoru fakticky upírá nároky řadě osob, např. těch, kteří si své krátkodobé věznění „pokryla“ tím, že si vzala dovolenou, nebo šlo o studenty či důchodce. Žalobce dodal, že on sám byl zatčen v pátek (17. 11. 1989) až po pracovní době, pak přišel víkend (tedy nepracovní dny), a tedy následné pondělí a úterý vazby (20. a 21. 11. 1989) mu nic nebránilo „pokrýt“ dovolenou nebo neplaceným volnem od zaměstnavatele. Jako důkaz své diskriminace ze strany žalované žalobce doložil 5 rozhodnutí, kterými žalovaná jiným osobám příplatek k důchodu podle nařízení vlády přiznala, aniž by řešila, kolik dnů v daném roce byly zaměstnány [(i) ze dne 21. 6. 2023, č. III, čj. 1-3R-21.6.2023 - 415/i i i, (ii) ze dne 28. 2. 2024, č. II, čj. 1-2R-28.2.2024 - 4210/ii ii ii, (iii) ze dne 18. 6. 2024, č. II, čj. 1-2R-18.6.2024 - 421/iii iii iii, (iv) ze dne 12. 2. 2025, č. II, čj. R-12.2.2025 - 4210/iv iv iv, a (v) ze dne 12. 6. 2025, čj. R-12.6.2025 - 426/v v v].

15. **Výzva soudu a doplnění správního spisu:** Soud s ohledem na obsah vyjádření žalované k žalobě a žádosti žalobce o zaslání odkazované e-mailové komunikace ze dne 8. 4. 2025 vyzval žalovanou výzvou ze dne 10. 9. 2025, čj. 1 Ad 19/2025-59, k doplnění správního spisu o chybějící listiny, a současně žalobce informoval, že mu požadované listiny nemohl zaslat, neboť nejsou obsahem správního spisu. Současně jej poučil o možnosti a postupu při nahlížení do soudního spisu.
16. Žalovaná doložila požadované části chybějícího správního spisu dne 18. 9. 2025.
17. **Doplnění repliky:** Podáním ze dne 5. 9. 2025 žalobce svou repliku doplnil. Jelikož v mezidobí získal požadovanou e-mailovou korespondenci jinou cestou, vzal svou žádost o její poskytnutí soudem zpět. Následně se k obsahu této korespondence též vyjádřil. Pokud v ní žalovaná vyjádřila obavy, že bude v blízké době zahlcena žádostmi jako ve dvou případech, které žalobce dokládal se svou replikou, kdy se jednalo o několikahodinové omezení osobní svobody, žalobce namítl, že tyto obavy se jednak nenaplnují, především však i kdyby tomu tak bylo, vznášení oprávněných nároků občanů není důvodem k jejich odmítnutí kvůli zahlcení. Dále v reakci na e-mailovou komunikaci ze dne 8. 4. 2025 poukázal na rozpory v tvrzeních ředitele odboru sociálního pojištění v e-mailu ze dne 13. 11. 2024, kde tvrdil, že na stanovisku ministerstva je *závislé* rozhodování žalované, v e-mailu ze dne 8. 4. 2025 však odcitoval pasáž, v níž svá slova zmírnil a uváděl, že žalovanou nemůže zavazovat, jak má rozhodovat, přestože „[pan ministr] by byl rád, kdyby v [obdobném] případě [žalobce] bylo rozhodnuto stejně jako u pánů Ch. a Š. a to přesto, že [žalobce] na rozdíl od pánů Ch. a Š. má důchod v disidentské výši [...]“. ČSSZ však není povinna toto přání respektovat, pokud má sama jiný právní názor.“
18. Žalobce znovu upozornil na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích (viz bod 14. výše) žalovaná přiznala tamnímu žalobci v podobné věci příplatek k důchodu podle nařízení vlády, přesto žalobcův nárok na příplatek k důchodu podle nařízení vlády v nynější věci zpochybňuje, i když je obsahově prakticky identický. Dle názoru žalobce platí, že pokud má žalobce nárok na příplatek podle nařízení vlády, má nárok i na příplatek podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci, byť by mu výpočet podle odst. 1 daného ustanovení žádný prospěch nepřinesl.
19. **Vyjádření žalobce po nahlížení do spisu:** Žalobce poté, co využil svého práva nahlížení do spisu, zaslal soudu své další stručné vyjádření dne 18. 10. 2025. Studium spisu se utvrdil v tom, že žalovaná žalobce diskriminuje, což vyplývá z vyjádření žalované o tom, „*proč to nejde*“ v kontrastu s řadou vyhovujících rozhodnutí v obsahově shodných kauzách.

V. Obsah správního spisu

20. Správní spis, který je společný i pro projednání věci sp. zn. 1 Ad 19/2025, obsahuje tyto pro věc relevantní dokumenty: žádost žalobce o starobní důchod ze dne 12. 12. 2007, a její přílohy (evidenční list důchodového pojištění za období od 7. 12. 1988 do 30. 4. 1990, duplikát evidenčního listu důchodového pojištění za období od 1. 5. 1991 do 31. 7. 1991, výpisy z evidence samostatně výdělečných osob za období let 1999 až 2002, potvrzení o zaměstnání od 1. 5. 1991 do 31. 7. 1991, potvrzení údajů o činnosti samostatně výdělečné osoby), žádost o úpravu starobního důchodu podle § 8 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 3. 2018, čj. R-9.3.2018 – 426/x x x, kterým bylo této žádosti vyhověno, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 4. 2024, čj. R-15.4.024 – 427/x x x, o zvláštním příspěvku k důchodu podle čl. II bodu 1 zákona č. 28/2024 Sb. ode dne 1. 3. 2024, záznam odd. č. 426 ze dne 15. 7. 2024 pro odd. 311 žalované se žádostí o zaujetí stanoviska k oprávněnosti nároků žalobce na příplatek k důchodu podle zákona o rehabilitaci a podle nařízení vlády, žádost ze dne 19. 3. 2024 o příplatky k důchodu starobního podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb., a podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., jejíž přílohou bylo mimo jiné usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 3. 2024, čj. 2Nt 3000/2024-35, kterým byla vyslovena účast žalobce na rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, neboť byl nezákonně zbaven osobní svobody dne 17. 11. 1989 od 19.15 hodin až do 21. 11. 1989, záznam odd. 311 ze dne 11. 4. 2025 pro odd. 426 a odd. 4212 s doporučením obě žádosti žalobce zamítnout – v tomto záznamu se odkazuje na stanovisko odboru sociálního pojištění Ministerstva práce a sociálních věcí, konkrétně na e-mailovou komunikaci s ředitelem odboru, Ing. T. M. ze dne 8. 4. 2025, která však nebyla součástí spisové dokumentace, prvostupňové rozhodnutí, námitky ze dne 1. 5. 2025 proti prvostupňovému rozhodnutí a napadené rozhodnutí ze dne 2. 6. 2025.
21. Po doplnění žalovanou k výzvě soudu (viz bod 15. výše) správní spis dále obsahuje e-mailovou komunikaci žalované s ředitelem odboru sociálního pojištění Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 8. 4. 2025 (k tomu viz dále body 34. a násl. níže).

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl přitom o věci bez ústního jednání, neboť žalobce výslovně uvedl, že o ústní jednání nežádá, a žalovaná v zákonem stanovené lhůtě nevyjádřila výslovný nesouhlas s projednáním věci bez ústního jednání.
23. Žaloba je důvodná.
24. Soud se s námitkami žalobce ztotožnil a naopak, na argumentaci žalované nemohl vejít. Dle názoru soudu žalobce splňuje podmínky pro přiznání příplatku k důchodu podle § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 622/2004 Sb. Podle tohoto ustanovení platí, že:

Státní občané České republiky, kteří v době od 25. února 1948 do 31. prosince 1989 byli odsouzeni a vykonali trest odnětí svobody, jeho část nebo vazbu pro trestný čin, za který byli rehabilitováni podle zákona č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 58/1969 Sb. a zákona č. 70/1970 Sb., nebo podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona

č. 47/1991 Sb., zákona č. 633/1992 Sb. a zákona č. 198/1993 Sb., nebo jejichž odsouzení pro trestný čin uvedený v § 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění zákona č. 47/1991 Sb., bylo zrušeno cestou obnovy řízení, stížnosti pro porušení zákona anebo podle § 6 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, popřípadě byli nezákonně zbaveni osobní svobody a byli rehabilitováni podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., a pobírají starobní nebo plný invalidní důchod z českého důchodového pojištění, mají nárok na poskytnutí příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených jim komunistickým režimem v oblasti sociální (dále jen "příplatek"). (zvýraznění podtržením doplnil zdejší soud).

25. Jak plyne z doslovného znění citovaného ustanovení, k tomu, aby poškozený mohl žádat o příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., musí splňovat podmínku občanství ČR, musel být rehabilitován podle některého z vyjmenovaných předpisů za tam specifikované skutky z období od 25. 2. 1948 do 31. 12. 1989, a musí být poživatelé starobního (nebo plně invalidního důchodu) z českého důchodového pojištění. Všechny tyto podmínky žalobce prokazatelně splňuje. Soud se přitom ztotožnil s názorem žalobce, že citovaná právní úprava žádné další podmínky pro přiznání příplatku k důchodu nestanoví.
26. K samotné povaze příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., se vyjádřil NSS i odborná literatura. NSS v rozsudku ze dne 27. 6. 2007, čj. 6 Ads 73/2006-82 (byť zde primárně řešil výklad pojmu „důchod z českého důchodového pojištění“ upravený v § 1 odst. 1), zdůraznil, že tento příplatek má charakter odškodňovací, resp. rehabilitační dávky: „*Příplatek k důchodu podle nařízení vlády má tedy s důchody vyplácenými z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění společně pouze technické výplaty a příslušný orgán státní správy; pokud jde o samu podstatu příplatku, nemá s důchody z důchodového pojištění společného nic. Jde stále o samostatnou dávku, která není v nejmenším od dávky důchodového pojištění odvozena, nestává se její součástí a existuje bez ohledu na společnou výplatu stále jako samostatný nárok odvozený z jiných právních předpisů, než jsou předpisy důchodového pojištění.*“ (srov. též komentář k § 8 zákona č. 198/1993 Sb. in ŠIMÁČKOVÁ, K., MOLKOVÁ FOUKALOVÁ, K., PROCHÁZKA, V. Zákon o protiprávnosti komunistického režimu: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2026-1-29]. ASPI_ID KO198_1993CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.).
27. NSS pak v citovaném rozsudku dále uvedl, že „*pokud se v minulosti zabýval ať už konkrétně nařízením vlády, či jinými odškodňovacími předpisy vázanými na proces rehabilitace, vycházel vždy z nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000, v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že „záměrům rehabilitace nelze bránit pozitivněprávním dogmatismem při výkladu právních norem. Rehabilitační předpisy je zapotřebí s ohledem na jejich smysl a účel interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Na rozdíl od restitucí majetku takový výklad nemůže vést k nepřípustným zásahům do práv jiných osob.“ Ústavní soud tak podle názoru Nejvyššího správního soudu vymezil jako základní interpretační kritérium nadřazené prostému gramatickému výkladu pravidlo teleologického výkladu in favorem potenciálních beneficentů odškodňovacích a rehabilitačních předpisů. Vedle toho pak Nejvyšší správní soud konkrétně ve vztahu k nařízení vlády již ve svém rozsudku ze dne 7. 3. 2007, č. j. 6 Ads 4/2006 - 32, vyslovil závěr, že aktivity zákonodárce a moci výkonné v oblasti nápravy křivd způsobených v období let 1948 - 1989 postrádají vzájemnou provázanost a začasť i logiku; o to těžší je úloha soudu, jenž má být tím, kdo poskytne ochranu právům osob, jež byly v těchto letech postiženy, zvláště při vědomí toho, že náprava křivd, které se takovým osobám udály, byla prováděna ze strany zákonodárce a dokonce i moci výkonné bez potřebných souvislostí a ohledů na osud jednotlivých skupin postižených osob.*“

28. Uvedené závěry zcela dopadají i na věc žalobce. Proto se soud nemohl ztotožnit s argumentací žalované, že žalobci by požadovaný příplatek podle nařízení vlády náležel pouze, pokud by mu byla způsobena *„újma na výši důchodu, která byla způsobena tím, že osoba nezákonně zbavená osobní svobody byla znevýhodněna oproti jiným poživatelům dávek důchodového pojištění v důsledku toho, že jí bylo znemožněno pracovat“*. Takovou podmínku nařízení vlády č. 622/2004 Sb., na rozdíl od právní úpravy týkající se příplatku k důchodu podle § 25 zákona o soudní rehabilitaci, skutečně nestanoví, stejně jako nestanoví žádné omezení, pokud jde o délku nezákonného zbavení osobní svobody (v případě žalobce 5 dnů); dotčený příplatek k důchodu citovaná právní úprava považuje za dávku *sui generis*, která je naopak na jiných dávkách důchodového pojištění nezávislá, pouze mají společné, že budou čistě z praktických důvodů vypláceny stejným státním orgánem a ve stejných termínech.
29. K tomu je dále nezbytné též upozornit na rozdíl v účelu dvou uvedených úprav, podle kterých žalobce o příplatek žádal. V případě zákona o rehabilitaci zákonodárce § 25 konkrétně odůvodnil nutností *„provést i odpovídající úpravy, jež mají dopad do důchodového zabezpečení rehabilitovaných osob [a dalších osob].“* (viz důvodová zpráva k zákonu č. 119/1990 Sb., dostupná v aplikaci ASPI; zvýraznění potvrzením doplnil soud). Na základě metody gramatického (doslovného) výkladu citovaného ustanovení ve spojení s teleologickou metodou výkladu (smyslem a účelem právní úpravy) tak lze dovodit, že jejím smyslem a účelem je *„nahrazení újmy, která se daným osobám stala, oproti stavu, pokud by vůči nim nebylo postupováno v rozporu s principy demokratické společnosti. Příplatek k důchodu podle § 25 odst. 7 zákona o soudní rehabilitaci představuje pouze alternativu k zápočtu dob podle odst. 5. Nejde o zcela nový nárok, jenž by se měl vztahovat i na osoby, které nemohlo jednání státu v rozporu s demokratickými principy v oblasti důchodového zabezpečení jakkoliv poškodit.“*, což výslovně potvrdil i NSS v bodě [41] ze dne 18. 5. 2021, čj. 3 Ads 108/2018-29 (zvýraznění potvrzením doplnil zdejší soud, text zvýrazněný tučně je převzat z originálu rozsudku NSS). K podrobnější argumentaci soud odkazuje na své závěry ve věci žalobce vedené pod sp. zn. 1 Ad 19/2025, souběžně s právě projednávanou věcí. Je tak zřejmé, že zákon o soudní rehabilitaci se pokusil odškodnit některé nerovnosti v přístupu k výpočtu starobního důchodu (tj. dávky sociálního zabezpečení) nezákonně vězněných osob v dobách komunismu.
30. Avšak v případě příplatku k důchodu podle nařízení vlády, který je i předmětem tohoto řízení, dopadá jeho rozsah na širší situace. To vyplývá již ze samotného názvu nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální. Dle názoru soudu nelze zaměňovat pojmy *„oblast důchodového zabezpečení“* a *„oblast sociální“*, které jsou ve vzájemném vztahu takovém, že právě oblast sociální je pojmem širším, zastřešujícím i pojem důchodového zabezpečení. Zatímco sociální oblast je součástí sociální politiky státu a zahrnuje všechny aspekty života, které se týkají zajištění důstojných životních podmínek, sociální ochrany a podpory jednotlivců či skupin ve společnosti v různých životních situacích, jako jsou stáří, nemoc, invalidita, nezaměstnanost či chudoba, oblast důchodového pojištění je pouze jedna z výsečí této státní politiky. Rozdíl pak je i v zapojení jiných institucí do plnění úkolů v těchto oblastech. Pojem *„oblast sociální“* lze rovněž chápat i jako slovo odvozené od slova *„societa“*, tedy společnost, ergo v oblasti *„společenské“*. Tato skutečnost tak odlišuje věc žalobce v této věci od věci jeho žaloby vedené zdejším soudem pod sp. zn. 1 Ad 19/2025, kterou soud zamítl.

31. Soud se však neztotožnil s názorem žalobce, že pokud má nárok na příplatek podle nařízení vlády, má nárok i na příplatek podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci (či *vice versa*), neboť se jedná o dva odlišné, na sobě nezávislé příplatky k důchodu, podle jiné právní úpravy, které mají odlišný cíl a rozsah, i když platná právní úprava nevylučuje ani souběžné čerpání těchto příplatků k důchodu, o čemž svědčí i doložená rozhodnutí žalované žalobcem v rámci jeho repliky (viz bod 14. výše). Nicméně cílem právní úpravy příplatku k důchodu podle nařízení vlády je odškodnění takových skupin osob, které sice nesplňují podmínky podle zákona o soudní rehabilitaci, ovšem jejich nezákonné věznění nebo tresy minulým nedemokratickým režimem vedly ke křivdám v oblasti sociální, tedy nejen v oblasti důchodových nároků. Dobrým příkladem pro takové skupiny osob mohou být právě žalobcem uváděné skupiny studentů nebo důchodců, kteří byli definovaným způsobem poškozeni a rehabilitováni. Ambicí tohoto předpisu současně nemůže být odčinit všechny křivdy nebo v jejich plném rozsahu, neboť skutkové okolnosti lidí takto postižených se natolik liší, že to není ani dost dobře možné. Za takovou křivdu pak dle názoru soudu lze zcela jistě považovat i uvěznění či potrestání nedemokratickým režimem, neboť takto postižené osoby zpravidla ve svém okolí i ve společnosti získaly určitý cejch kriminálního, či nežádoucí nebo méněcenné osoby.
32. Žalobcův odkaz na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích soud v dané věci nepovažoval za přílehlavý, neboť se týkal jiných skutkových okolností a jiné právní otázky, byť se dotýkal stejné právní úpravy. V uvedeném případě se žalobce domáhal příplatku k důchodu podle nařízení vlády a krajský soud zde posuzoval otázku, zda lze žalobce považovat za osobu spadající do vymezeného personální působnosti nařízení podle § 1 odst. 1 nařízení vlády, konkrétně, zda trestný čin, za který byl odsouzen v 60. letech minulého století, bylo možno považovat za trestný čin podle § 2 zákona o soudní rehabilitaci. V daném případě krajský soud vycházel ze smyslu a účelu nařízení vlády, kterým podle jeho názoru bylo mimo jiné zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a ze závěrů nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. I. ÚS 1916/07, podle kterého má být při výkladu rehabilitačních předpisů upřednostněn výklad teleologický před čistě dogmaticky gramatickým výkladem tak, aby byl v maximální míře naplněn účel rehabilitačních a na ně navazujících předpisů. V případě žalobce však nevznikli pochybnosti o platnosti jeho rehabilitace.
33. K doloženým 5 rozhodnutím o příplatku k důchodu podle nařízení vlády ve věcech jiných žadatelů, které patrně spojuje zastoupení stejným advokátem v jejich sporech, který se na danou problematiku specializuje, soud uvádí, že nemá k dispozici jejich dávkové spisy a nejsou mu známy skutkové okolnosti těchto žadatelů, kdy ze samotných rozhodnutí tyto detaily zcela nevyplývají a nelze je tak ověřit, či se vůči nim skutkově vymezit. Soud však pro účely svého rozhodnutí ve věci žalobce tyto spisy nevyžadoval pro nadbytečnost, a současně z důvodu, že nebyl ani oprávněn jakkoliv hodnotit či přezkoumávat zákonnost těchto rozhodnutí. V dané věci je ovšem podstatné, že bylo zcela jednoznačně prokázáno, že žalobce splňuje podmínky pro přiznání předmětného příplatku k důchodu splňuje.
34. Interní e-mailovou komunikaci žalované s ředitelem odboru sociálního pojištění, kterou žalovaná doplnila do správního spisu k výzvě soudu, soud v dané věci po předběžném seznámení se s jejím obsahem nepovažoval za rozhodnou pro své rozhodnutí, protože soud v dané věci vycházel pouze ze znění zákona o soudní rehabilitaci a ve své rozhodovací činnosti je vázán pouze zákonem. Z tohoto důvodu soud ani nepovažoval za nezbytné

dotčenou e-mailovou komunikaci provést jako důkaz a nařídit za tímto účelem ústní jednání ve věci.

35. Nad rámec nezbytně nutného však soud ke steskům žalobce v replice (viz bod 12. výše) uvádí, že e-mailová komunikace dle názoru soudu neměla vliv na zákonnost samotného napadeného rozhodnutí. Interní konzultace žalované, či její snaha o získání jiného náhledu na jí předestřené stanovisko na složitou právní otázku (která věcně zahrnovala též postup v případě příplatek k důchodu podle nařízení vlády 622/2004 Sb.), nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí z toho důvodu, že žalovaná v dané věci rozhodla podle svého vlastního, již dříve předestřené úsudku, který nebyla povinna žalobci před vydáním rozhodnutí s předstihem sdělovat. Dokonce nebyla ovlivněna ani následným stanoviskem ministra, který prostřednictvím odboru sociálního pojištění ministerstva komunikoval své přání, aby žalovaná žalobci v jeho žádostech o příplatky vyhověla. Soud přitom nevidí nic závadného na takovém postupu v situaci, kdy žalovaná jakožto orgán moci výkonné je oprávněna, ba povinna koordinovat a sladit své úřední postupy v souladu se sociální politikou státu, do které oblast důchodového zabezpečení spadá, a jejíž odborným garantem je právě resort Ministerstva práce a sociálních věcí.
36. Nezákonnost napadeného rozhodnutí však může spočívat i v postupu správního orgánu, který vydání samotného rozhodnutí předcházela. Nedostatek spočívající v chybějící části správního spisu žalovaná jeho doplněním v průběhu soudního řízení zhojila. Nesprávně a nezákonně však dle názoru soudu postupovala, pokud žalobci k jeho výslovné žádosti neposkytla možnost se seznámit s obsahem této písemné (nikoliv ústní) komunikace v situaci, kdy zjevně úkony k získání písemného stanoviska příslušného odboru ministerstva v řízení ve věci žalobce, a to jako případný podpurný podklad pro své budoucí rozhodnutí, učinila. V takovém případě šlo o část spisu, který mohl být podkladem pro rozhodnutí samotné, a žalobce měl dostat v souladu s § 36 odst. 3 první věty zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, přiměřeným způsobem možnost seznámit se s ním, a případně se k němu i vyjádřit. To současně neznamená, že žalovaná měla povinnost mu tento podklad rovnou zaslat. Pokud o něj žádal, měla ho povinnost alespoň upozornit na institut nahlížení do spisu a případně mu nabídnout efektivní postup, který by byl z hlediska časového pro takový úkon pro žalobce přijatelný (zpravidla poskytnout informaci o možnosti objednat se a v jakém předstihu k nahlížení s přihlédnutím k možnostem správního orgánu spis připravit a zajistit zákonné podmínky pro nahlížení). Tato nezákonnost však dle názoru soudu v konečném důsledku rovněž neměla vliv na zákonnost rozhodnutí jako takového, a žalobce to ostatně ani nikdy netvrdil, neboť jak již bylo řečeno, žalovaná pouze konzultovala svůj zamýšlený postup s garantem sociální politiky státu. Současně měl žalobce též možnost se k dané komunikaci též vyjádřit v rámci soudního řízení a jeho námitky nebyly tak soudem oslyšeny.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Soudu proto nezbylo, než napadené rozhodnutí žalované č. II, jakož i rozhodnutí č. II prvostupňového orgánu, zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 3 a 4 s. ř. s. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
38. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Náklady řízení žalobce, který měl ve věci plný úspěch, spočívaly v nákladech na právní zastoupení advokátem. Zástupce žalobce v řízení učinil 6 úkonů právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách

advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) - převzetí a příprava právního zastoupení, podání žaloby, replika ze dne 25. 8. 2025, doplnění repliky ze dne 5. 9. 2025, účelně učiněné nahlížení do spisu dne 3. 10. 2025 a z něj vycházející podání dalšího doplnění repliky dne 18. 10. 2025 [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a f) *per analogiam* advokátního tarifu (k tomu viz též komentářovou literaturu, která uvádí: „*Za použití analogie lze účtování tohoto úkonu použít také v občanském soudním řízení nebo v řízení před správním soudem, podobně jako ve všech případech, kdy je advokát ustanoven jako opatrovník. Srov. také náleze Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2021, sp. zn. I. ÚS 3906/17: „Úkon nahlížení do spisu lze považovat za samostatný úkon právní služby, za který náleží náhrada podle § 11 odst. 3 advokátního tarifu, neboť se svou povahou kvalitativně blíží úkonu podle § 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu.“* Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-9-16]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. § 11].

39. Odměna za jeden úkon právní služby v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí činí 4.620 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 5 advokátního tarifu *ve znění účinném od 1. 1. 2025*], celkem 27.720 Kč, k čemuž je nutno dále přičíst náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 450 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 2.700 Kč. Zástupce žalobce je též plátcem DPH, což soudu doložil osvědčením o registraci k této dani, proto soud odměnu advokáta navýšil o odpovídající částku 6.388,2 Kč (21 %). Žalovaná je povinna žalobci prostřednictvím jeho zástupce zaplatit náhradu nákladů řízení v celkové částce 36.808,2 Kč (27.720 + 2.700 + 6.388,2 Kč) do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 30. ledna 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně